

DECIZIE

07 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță
Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni împotriva lui Beleaev Sergiu cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016, prin care a fost admis apelul declarat de către Beleaev Sergiu, casată hotărârea Judecătoriei Criuleni din 08 mai 2014 și pronunțată o hotărâre nouă de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă

La 18 decembrie 2013, CA „Auto-Siguranța” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Beleaev Sergiu cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că la 30 aprilie 2011, în jurul orei 12:30, pe traseul R-4 Chișinău-Criuleni, în satul Coșernița a avut loc accidentul rutier cu implicarea automobilului de model „VW Golf” cu n/î DB AF 126, condus de către Beleaev Sergiu și automobilul de model „Skoda Octavia” cu n/î C KD 394, condus de către Sorocean Serghei. În rezultatul accidentului, automobilul de model „Skoda Octavia” a fost avariat, pricinuindu-se proprietarului o pagubă materială în mărime de 15 324,88 lei.

Indică CA „Auto-Siguranța” SA că potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 03 mai 2011, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Beleaev Sergiu, conducătorul autovehiculului de model „VW Golf” cu n/î DB AF 126. În baza contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. AS 0028191, încheiat între CA „Auto

Siguranța” SA și Sajin Ion la data de 03 iulie 2010, pentru automobilul dat a fost eliberată polița de asigurare obligatorie a răspunderii civile pentru pagubele produse prin utilizarea autoturismului respectiv, valabilă până la data de 22 iulie 2011.

Susține reclamanta că contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule a fost întocmit cu indicarea unui număr limitat de persoane și respectiv, doar persoanele menționate în contract au dreptul la acoperire de asigurare, pe când pârâțul Beleaev Sergiu nu a fost inclus în contract ca persoană cu drept de a conduce acest automobil.

Declară CA „Auto-Siguranța” SA că în temeiul contractului nr. AS 0028191 din 03 iulie 2010, a fost achitată despăgubirea de asigurare în mărime de 15324, 88 lei SRL „Testauto Service” în baza dispoziției de plată nr.195 din 17 martie 2011, pentru reparația automobilului „Skoda Octavia” ce aparține lui Serghei Sorocean. La 14 martie 2013, compania de asigurare s-a adresat cu pretenție către persoana vinovată de comiterea accidentului rutier, Beleaev Sergiu, solicitând recuperarea despăgubirii de asigurare achitate în sumă de 15 324,88 lei în termen de 7 zile, însă nu a primit nici un răspuns.

Solicită încasarea în ordine de regres din contul lui Beleaev Sergiu în beneficiul CA „Auto-Siguranța” SA sumei de 15 324,88 lei, achitată drept despăgubire lui Sorocean Serghei, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni din 08 mai 2014, acțiunea a fost admisă integral cu încasarea din contul lui Beleaev Sergiu în beneficiul CA „Auto-Siguranța” SA a sumei de 15784,63 lei, constituită din valoarea despăgubirii de asigurare în sumă de 15324,88 lei și cheltuielile de judecată - 459,75 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2014, a fost respins apelul declarat de către Beleaev Sergiu și menținută hotărârea Judecătoriei Criuleni din 08 mai 2014.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 27 mai 2015, a fost admis recursul declarat de către Beleaev Sergiu, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2014 și restituită pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016, a fost admis apelul declarat de către Beleaev Sergiu, casată integral hotărârea Judecătoriei Criuleni din 08 mai 2014 și pronunțată o hotărâre nouă de respingere a acțiunii cu încasarea din contul CA „Auto-Siguranța” SA în beneficiul lui Beleaev Sergiu a taxei de stat achitată în apel în mărime de 345 lei și taxei de stat achitată în recurs în mărime de 229,87 lei.

La 01 septembrie 2016, CA „Auto-Siguranța” SA a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016 și menținerea hotărârii Judecătoriei Criuleni din 08 mai 2014.

În susținerea recursului, CA „Auto-Siguranța” SA a invocat încălcarea de către instanța de apel a normelor de drept material și interpretarea în mod eronat a legii.

Indică recurenta că într-adevăr asiguratul nu a semnat procesul-verbal de constatare a pagubelor, însă legea nu prevede că nerespectarea acestei condiții duce

la imposibilitatea atribuirii pagubelor pe seama persoanei vinovate în producerea accidentului rutier, care nu a fost inclusă în contractul de asigurare ca persoană ce avea dreptul de a conduce automobilul și de a se bucura de acoperire de asigurare.

Declară CA „Auto-Siguranța” SA că la caz, nu a fost întocmit nici un proces-verbal suplimentar de constatare a pagubelor conform art. 21 alin. (4) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, există doar o descriere a locului accidentului întocmită de către agentul de patrulare, în care acesta menționează aproximativ starea automobilelor, ce sunt vizibil deteriorate, precum și un proces-verbal de constatare a pagubelor întocmit de către specialiști în domeniu, care au studiat minuțios pagubele produse și le-au introdus în procesul-verbal.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele dosarului atestă faptul că copia deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016 a fost recepționată de către recurenta CA „Auto-Siguranța” SA la 01 iulie 2016 (f.d. 163).

În circumstanțele relevate, recursul declarat de către CA „Auto-Siguranța” SA la 01 septembrie 2016 se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

La 23 septembrie 2016, în adresa intimatului Beleaev Sergiu a fost expediată copia recursului declarat de către CA „Auto-Siguranța” SA, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței la recurs.

Intimatul nu și-a valorificat dreptul respectiv și nu a depus referință.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 02 noiembrie 2016, recursul declarat de către CA „Auto-Siguranța” SA a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și remiterea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședința de judecată.

Art. 240 alin. (1) CPC, prevede că la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Din suportul probator prezent la materialele pricinii rezultă că la 30 aprilie 2011, a avut loc un accident rutier cu implicarea automobilului de model „VW Golf” cu n/î DB AF 126, condus de către Beleaev Sergiu și automobilului de

model „Skoda Octavia” cu n/î C KD 394, condus de către Sorocean Serghei. Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 03 mai 2011, vinovat de producerea accidentului rutier a fost recunoscut Beleaev Sergiu.

Conform anexei la procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 30 aprilie 2011, întocmit de către agentul constatator Boaghe Sergiu, s-a constatat că în urma accidentului rutier automobilului de model „Skoda Octavia” cu n/î C KD 394 i-au fost deteriorate bara de protecție spate, farul spate – dreapta și capota portbagajului spate (f.d. 34-35).

La 03 mai 2011, de către SRL „Autocomfix”, la solicitarea CA „Auto-Siguranța” SA, a fost efectuată constatarea stării tehnice a automobilului de model „Skoda Octavia” cu n/î C KD 394, fiind întocmit procesul-verbal nr. 0809 de constatare a stării tehnice a autovehiculului pentru aprecierea costului de reparație în urma accidentului rutier din 30 aprilie 2011, unde au fost indicate mai multe deteriorări la automobilul condus de persoana păgubită Sorocean Serghei, printre care capotă portbagaj, aripa spate stânga-dreapta, lonjeron spate stânga-dreapta, planșeu portbagaj, bară protecție spate, baghetă ornament bară protecție spate, ranforsare bară protecție spate, eleron spate (f.d. 15-16).

În consecință, la 03 mai 2011, de către CA „Auto-Siguranța” SA a fost întocmit procesul-verbal de constatare a pagubelor cauzate automobilului condus de către persoana păgubită, în care au fost indicate deteriorările menționate în procesul-verbal nr. 0809 de constatare a stării tehnice a autovehiculului întocmit de către SRL „Autocomfix” (f.d. 13-14).

Prin actul de evaluare cost-reparație nr. 0809 din 06 mai 2011, a fost stabilit costul lucrărilor de reparație a automobilului deteriorat de model „Skoda Octavia” în mărime de 15 324, 88 lei (f.d. 18-19).

Analizând circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că în procesul-verbal de constatare a pagubelor din 03 mai 2011 întocmit de către SRL „Autocomfix”, au fost indicate mai multe deteriorări ale automobilului avariat, comparativ cu cele specificate în anexa la procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 30 aprilie 2011 întocmit de către agentul constatator.

Însă, instanța de recurs nu poate verifica dacă deteriorările indicate în procesul-verbal de constatare a pagubelor din 03 mai 2011, care nu se regăsesc în procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 30 aprilie 2011 întocmit de către CPR Criuleni, sunt sau nu consecințele accidentului rutier din 30 aprilie 2011, dat fiind faptul că la caz sunt necesare cunoștințe speciale în domeniul tehnicii.

Prin urmare, în speță este necesară audierea unui specialist în domeniu sau dispunerea efectuării unei expertize judiciare tehnice, în urma căreia să se stabilească dacă există legătură cauzală dintre deteriorările indicate în procesul-verbal de constatare a pagubelor din 03 mai 2011 întocmit de către SRL „Autocomfix” și cele specificate în anexa la procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 30 aprilie 2011 întocmit de către agentul constatator.

Or, agentul constatator în urma cercetării locului accidentului rutier posibil a menționat deteriorările mijloacelor de transport în linii generale, iar în urma efectuării constatării tehnico-științifice de către SRL „Autocomfix” au fost indicate

deteriorările în mod detaliat. Însă, instanța de recurs se află în imposibilitate de a verifica circumstanțele date, care sunt importante pentru soluționarea justă a pricinii, deoarece sunt necesare cunoștințe speciale în domeniul tehnicii.

Ține de menționat că la 27 octombrie 2015, intimatul-pârât Beleaev Sergiu a depus în instanța de apel o cerere, prin care a solicitat dispunerea efectuării unei expertize complexe auto-tehnice pentru stabilirea, în baza materialelor pricinii civile, a costului reparației automobilului de model Skoda Octavia” cu n/î C KD 394 deteriorat în urma accidentului rutier din 30 aprilie 2011, dat fiind faptul că deteriorările indicate în procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier nu coincid cu cele indicate în actul de evaluare cost-reparație prezentat de către CA „Auto-Siguranța” SA (f.d. 113-114).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 decembrie 2015, a fost dispusă efectuarea expertizei merceologice cu punerea în față expertului a următoarei întrebări: „Care este costul reparației automobilului de model „Skoda Octavia” cu n/î C KD 394, deteriorat în urma accidentului rutier din 30 aprilie 2011?”. Totodată, instanța de apel a menționat că se prezintă expertului pentru efectuarea expertizei materialele dosarului civil.

Prin procesul-verbal despre imposibilitatea de a prezenta raportul de expertiză nr. 269 din 14 ianuarie 2015, expertul Centrului Național de Expertize Judiciare, Postanciuc Vasilii, a concluzionat că din motivul neprezentării automobilului de model „Skoda Octavia” spre examinare, devine imposibilă stabilirea mărimii prejudiciului material cauzat proprietarului (f.d. 126-128).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, necătând la faptul că în încheierea din 01 decembrie 2015, instanța de apel a indicat expres că expertiza se solicită a fi efectuată în baza materialelor pricinii civile, expertul judiciar neîntemeiat a întocmit procesul-verbal despre imposibilitatea de a prezenta raportul de expertiză, invocând temeiul neprezentării automobilului spre examinare. Mai mult ca atât, dat fiind faptul că suma de 15324,88 lei a fost achitată SRL „Testauto Service” de către CA „Auto-Siguranța” SA, automobilul de model „Skoda Octavia” a fost deja reparat și respectiv, nu mai poate fi prezentat în stare neschimbată după accident, după cum a indicat expertul judiciar.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău urma să remită repetat dosarul civil CNEJ pentru efectuarea expertizei în baza materialelor pricinii, or, în lipsa unei expertize sau cel puțin în lipsa unei audieri a specialistului, este imposibil de a constata dacă deteriorările indicate în procesul-verbal de constatare a pagubelor din 03 mai 2011 și cele specificate în anexa la procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier din 30 aprilie 2011, sunt sau nu similare.

Această circumstanță este apreciată drept o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, care prin prisma art. 442 alin. (1) CPC este în imposibilitate de a administra noi dovezi la examinarea cauzei în ordine de recurs.

Totodată, instanța de recurs reține că în decizia din 31 mai 2016, Curtea de Apel Chișinău a conchis că de către compania de asigurare nu au fost respectate prevederile art. 21 alin. (4) și (8) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, potrivit cărora procesul-verbal de constatare a pagubelor se încheie de

asigurător, cu participarea asiguratului și/sau a utilizatorului de autovehicul și a persoanei păgubite sau a reprezentantului acesteia, în bază de procură, și se semnează de toți participanții la întocmirea lui, iar dacă în timpul demontării sau reparației bunului avariat se descoperă și alte pagube produse de accident, care nu au putut fi constatate inițial, se încheie un proces-verbal suplimentar de constatare a pagubelor, cu participarea persoanelor antrenate la constatarea inițială.

Astfel, instanța de apel a menționat că Beleaev Sergiu nu a participat la întocmirea procesului-verbal de constatare a pagubelor din 03 mai 2011 și respectiv, nici nu l-a semnat, din care considerent pagubele stabilite suplimentar nu pot fi atribuite în sarcina intimatului-pârât.

Analizând cele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază drept arbitrară concluzia instanței de apel privind respingerea acțiunii CA „Auto-Siguranța” SA din motivul neparticipării intimatului-pârât la întocmirea procesului-verbal suplimentar de constatare a daunelor, în condițiile în care nu a verificat dacă există legătură cauzală dintre deteriorările constatate de către agentul constator și compania de asigurare și dacă deteriorările indicate de către ultima sunt suplimentare sau aceleași cu cele specificate de către organul de poliție.

Ținând cont de imposibilitatea instanței de recurs de a corecta respectivele omisiuni de procedură și reiterând inexistența temeiurilor legale pentru a remite pricina spre rejudecare în instanța de fond (art.432 alin. (3) lit. d) și f) CPC), instanța de recurs consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău și a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel nu satisface standardele procedurale ale legalității și temeiniciei unui act judecătoresc, omisiuni care nu pot fi corectate de către instanța de recurs la examinarea pricinii în ordine de recurs, și având în vedere lipsa temeiurilor legale de a restitui cauza spre rejudecare în prima instanță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către CA „Auto-Siguranța” SA, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016 și a remite pricina spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând pricina, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Compania de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Companiei de Asigurări „Auto-Siguranța” Societate pe Acțiuni împotriva lui Beleaev Sergiu cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și compensarea

cheltuielilor de judecată, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Nicolae Craiu

Mariana Pitic